

Nieuwsbrief

Advieswerk onder de loep

Met de nieuwsbrief “Advieswerk onder de loep” willen wij u regelmatig op de hoogte houden van de activiteiten voor onze opdrachtgevers. We geven u een overzicht van actuele projecten en een paar daarvan lichten we uit. Deze keer zijn dat recent afgeronde opdrachten voor de gemeenten Capelle aan den IJssel en Bloemendaal en een nog lopend project in Dantumadiel.

In deze nieuwsbrief vindt u ook een interview met onze directeur, Wim Nooijen. Hij werkt nu inmiddels ruim een jaar bij De Jonge Milieu Advies (JMA) en vertelt u graag hoe hij dit jaar heeft ervaren.

Daan Janssen vertelt over zijn onderzoek naar het klimaatneutrale beleid van gemeenten. Daan is student ‘Global Supply Chain Management and Change’ aan de Universiteit Maastricht. Het onderzoek is zijn afstudeerproject voor de Master titel.

In-, aan- of uitbesteden?

Uitbesteden of niet, dat is voor veel gemeenten een hot issue als het gaat om afvalinzameling. En als dan de keuze wordt gemaakt voor uitbesteden, rijst onmiddellijk de vraag, maar in welke vorm dan? Uitbesteden aan een particulier? Aansluiting zoeken bij een overheidsgedomineerde organisatie en vervolgens inbesteden? Of een één op één samenwerkingsverband opzetten in de vorm van een overheids NV met een particuliere inzamelaar? De mogelijkheden zijn legio.

Ook gemeente Capelle aan den IJssel stond de afgelopen jaren voor deze keuze. Tot voor kort zamelde in deze gemeente NV MAC het huishoudelijk afval in. NV MAC is een naamloze vennootschap die, in het kader van de verzelfstandiging van de afvalinzameling, door gemeente Capelle aan den IJssel is opgericht. NV MAC is een samenwerkingsverband tussen de gemeente en een particuliere inzamelaar. De gemeente fungeert als opdrachtgever voor de NV en voert dus de regie over het beleid, terwijl de inzamelaar verantwoordelijk is voor het operationeel management. De looptijd van de overeenkomst was

10 jaar en zou aflopen op 1 januari 2010, een logisch moment dus voor een evaluatie.

In de samenwerkingsovereenkomst werd een aantal beleidsdoelstellingen geformuleerd op het gebied van afvalinzameling, milieurenderment en serviceniveau, openbare buitenruimte, financiën etc. Deze beleidsdoelen zijn vertaald naar concrete doelstellingen waartoe beide partijen zich bij het aangaan van de samenwerking hebben verplicht. JMA heeft samen met de gemeente een evaluatie uitgevoerd op de genoemde doelstellingen. Op basis van deze analyse heeft

gemeente Capelle aan den IJssel besloten het samenwerkingsverband niet te continueren.

Resteert de vraag, wat nu? JMA heeft gemeente Capelle aan den IJssel geadviseerd en begeleid bij het uitvoeren van een Europese aanbesteding. Voorafgaand aan het opstellen van het bestek is uitgebreid aandacht besteed aan de aandachtspunten en knelpunten die op dat moment bestonden. Zo was de afvalstoffenheffing in gemeente Capelle aan den IJssel hoger dan gemiddeld, terwijl de hoge kosten zich niet vertaalden in een goed scheidingsresultaat. Inmiddels is de Europese aanbesteding afgerond en wordt de afvalinzameling verzorgd door een particuliere inzamelaar. De inzamelkosten van de gemeente zijn door de aanbesteding zeer sterk gedaald, terwijl het serviceniveau gehandhaafd is. Het scheidingsniveau gaat naar verwachting omhoog doordat in het bestek is voorzien in een bonus/malus systeem.

Voorbeelden van projecten waar JMA recent in geadviseerd heeft

- **GEMEENTE NOORDOOSTPOLDER** Het uitvoeren van een onderzoek naar mogelijke scenario's voor de toekomstige organisatie van de afvalinzameling in de gemeente Noordoostpolder.
- **GEMEENTE VLAARDINGEN** Het opstellen van productbladen voor de afvalinzameling. De productbladen zijn de uitwerking van de dienstverleningsovereenkomst met de inzamelaar IRADO. De productbladen zijn de basis voor verrekening van kosten tussen partijen.
- **GEMEENTE EIJSDEN, MARGRATEN EN GULPEN-WITTEM** Het begeleiden van een Europese aanbesteding voor de inzameling van het huishoudelijk afval, de aankoop van minicontainers voorzien van identificatiechips en containermanagement.
- **GEMEENTE TILBURG** Het uitvoeren van een "quick-scan" onderzoek naar de mogelijkheden voor, en gevolgen van, de eventuele invoering van diftar op basis van volume/frequentie in de gemeente.
- **DAR MILIEUDIENSTEN NV** Het begeleiden van een Europese aanbesteding voor onderhoud en reparatie van het wagenpark van Dar en bijkomende werkzaamheden.
- **GEMEENTE HAARLEMMERMEER** Met de gemeente is een raamovereenkomst voor meerjarige afvalbeleidsondersteuning afgesloten. De werkzaamheden van JMA omvatten onder meer het invullen van de projectleidersrol met betrekking tot de invoering van een containermanagementsysteem met alle bijbehorende aspecten.
- **MILIEUDIENST KOP VAN NOORD-HOLLAND** De gemeenten Anna Paulowna, Harenkarspel, Schagen en Zijpe zijn gezamenlijk een zwerfafvalproject gestart. JMA is als adviseur ingeschakeld om de doelstellingen van het project mede te helpen realiseren.
- **MILIEU & AFVAL REGIO BREDA (MARB)** Het opstellen van een second opinion op het bestek "GFT 2012". De gemeenten in West-Brabant willen de verwerking van het GFT-afval collectief aanbesteden. Belangrijk uitgangspunt hierbij is een duurzame wijze van verwerking.
- **GEMEENTE ALMERE** Technisch inhoudelijke ondersteuning bij het opstellen van het programma van eisen en het bestek voor een drietal Europese aanbestedingen. Het betreft de levering van bovengrondse containers voor kunststofinzameling, levering van een vullingsgraad meldsysteem voor bestaande ondergrondse containers en de levering van nieuwe minicontainers.
- **GEMEENTE DELFZIJL** Het begeleiden van de aanbesteding en toetsen op juridische correctheid. De gemeente Delfzijl heeft besloten voor de inzameling van het huisvuil een Europese aanbestedingsprocedure te doorlopen en daarbij de mogelijkheid open te houden om op grond van deze aanbesteding geen opdracht te verstrekken, maar de inzameling door de eigen dienst te continueren.
- **GEMEENTE ASSEN** Het uitvoeren van een onderzoek naar de mogelijkheden voor een verlaging van de afvalstoffenheffing. Een benchmark van de kosten met zes soortgelijke gemeenten maakte hier deel van uit.

Op 1 mei van dit jaar was het precies een jaar geleden dat Wim Nooijen het stokje overnam van Jogchem de Jonge, als directeur van De Jonge Milieu Advies. Jogchem was 20 jaar directeur en heeft JMA als specialistisch bureau in de afvalsector stevig op de kaart gezet. Maar wie is zijn opvolger en wat voor plannen heeft hij met JMA? We vroegen het aan Wim.

Even kennismaken

Wie is Wim Nooijen?

Een gelukkig getrouwd man, vader van twee zonen en wonende in een mooi huisje in Amersfoort met veel boompjes en beestjes in de tuin. Privé niet zo spannend dus behalve dan dat ik 's avonds nog wel eens mijn rock & roll alter ego aantrek. Ik heb een eigen band, Winoman, waar we regelmatig mee optreden. Ik speel daarin de lead gitaar en zing een tweede stem. Muziek maken en verzamelen is mijn grootste hobby. Zakelijk gezien ben ik al milieu-adviseur sinds mijn afstuderen als gezondheidstechnicus (civiel ingenieur) in Delft. Ik heb het vak geleerd bij twee grote advies- en ingenieurbureaus, waar ik 15 jaar met veel plezier gewerkt heb. Daarna ben ik als zelfstandig adviseur en interim manager voor veel verschillende partijen werkzaam geweest, voornamelijk in de watersector. Mijn zonen zijn recent het huis uit en gaan studeren, respectievelijk in Amsterdam en Groningen. Ik had hierdoor veel tijd en energie over en was op zoek naar een nieuwe uitdaging. En toen kwam JMA op mijn pad.

Hoe vond je het eerste jaar bij JMA en wat mogen we verwachten?

JMA is precies dat wat ik verwacht had bij de overname. Een klein bureau met leuke en enthousiaste

medewerkers die sterk gespecialiseerd zijn in het afvalvak en de kunst van het aanbesteden. Het bureau heeft een goede naam en werkt door het hele land. Ter illustratie: we hebben op dit moment opdrachten lopen in alle uithoeken van Nederland waaronder Delfzijl, Texel, Eijsden/Margraten en Bergen op Zoom. Voor de Provincie Zeeland hebben we recentelijk een offerte gedaan, dus wie weet gaan we daar ook weer aan de slag. We zijn sterk in beleid- en organisatieadvies, projectontwikkeling en -realisatie. Mijn ambitie is om het bureau te verbreden naar de aandachtsvelden afval, water en energie. Wij kunnen onze klanten, de gemeenten, ook adviseren over het stedelijke rioleringsbeheer of vraagstukken inzake de transitie naar meer duurzame energie. De belangrijkste aanknopingspunten daarvoor zijn de opgave voor de samenwerking in de waterketen, de gewenste opschaling van het rioleringsbeheer en de doelstellingen voor klimaatneutrale steden. Omdat ik zelf ervaring en affiniteit heb met de sectoren water en energie kan JMA zich hierin de komende jaren goed profileren. Maar onze expertise in de afvalsector staat voorlopig voorop. Ik heb dat zelf in het afgelopen jaar ook als een heel interessant en dynamisch adviesveld mogen ervaren.

Hoe denken gemeenten hun klimaatdoelstellingen te bereiken terwijl zij geconfronteerd worden met krimpende budgetten?

Bloemendaal en Bennebroek: samen verder met nieuw afvalbeleid

Op het moment dat gemeenten nauw gaan samenwerken of gaan fuseren, wordt duidelijk waar de verschillen liggen in het afvalbeheer. Dat gold ook voor Bloemendaal en Bennebroek. Tijdens het fusieproces constateerden beide gemeenten dat de verschillen te groot waren om in de nieuwe gemeente lang te laten voortbestaan. JMA stelde een afvalbeleidsplan op waarin de ambities van het nieuwe college vorm kregen en waarmee een snelle start kon worden gemaakt met het implementeren van harmonisatiemaatregelen.

op één lijn te kunnen brengen, startte JMA met het in kaart brengen van alle verschillen in de inzamelstructuur. Vervolgens is een evaluatie uitgevoerd van de huidige wijze van inzameling, waaruit duidelijk werd waar optimalisatie gewenst was.

Binnen de kaders van landelijk afvalbeleid stelde de gemeente haar eigen doelstellingen vast, die door JMA werden vertaald naar concrete maatregelen. Daarbij werd inzichtelijk gemaakt wat de effecten zouden zijn op de afval-driehoek milieu, kosten en service. Voor de inzamelrequentie en de daarmee samenhangende tarieven van de afvalstoffenheffing heeft JMA vier verschillende scenario's uitgewerkt en doorgerekend. De gemeente heeft besloten de vier scenario's middels een gemeentebrede enquête voor te leggen aan alle huishoudens. Hoewel de uitslag van de enquête nog niet bekend is, blijkt uit het grote aantal reacties dat inwoners zich sterk betrokken voelen bij dit onderwerp.

Hoewel de hoogte van de afvalstoffenheffing in Bloemendaal en Bennebroek gelijk is, krijgen inwoners voor hetzelfde tarief niet dezelfde dienstverlening. Het grootste verschil betreft de inzamelrequentie van restafval: wekelijks in Bloemendaal en om de week in Bennebroek. Andere verschillen zijn onder andere de eigendomssituatie van de rolemmers en het acceptatie- en tarievenbeleid van de milieustraten.

Het college van Bloemendaal vroeg JMA advies over de (on)mogelijkheden in de tariefstelling van de afvalstoffenheffing. Dat kon niet los gezien worden van het afvalbeleid en de gemeentelijke ambities ten aanzien van duurzaamheid en dienstverlening. Om het afvalbeleid

Klimaatneutraal worden? Dat kost energie!

Meer dan 50 Nederlandse gemeenten hebben een klimaatdoelstelling opgesteld waarmee zij uitspreken in de periode tussen 2020 en 2050 klimaatneutraal te worden. JMA is momenteel bezig met een onderzoek naar het klimaatneutrale beleid van deze gemeenten. Allereerst wil JMA met dit onderzoek meer inzicht krijgen in de redenen waarom gemeenten ervoor kiezen een klimaatneutraal beleid op te stellen. In de huidige Europese en Nederlandse wetgeving wordt alleen reductie van uitstoot van schadelijke stoffen besproken. De gemeenten die een klimaatneutrale doelstelling hebben opgesteld moeten dus andere redenen hebben om op eigen initiatief de lat hoger te leggen.

Daarnaast probeert JMA met dit onderzoek meer inzicht te krijgen hoe Nederlandse gemeenten denken de doelstellingen van hun klimaatbeleid te kunnen bereiken. Deze 'hoe-vraag' is zeer actueel gezien de verwachte bezuinigingen in de aankomende kabinetsperiode: "Hoe denken gemeenten hun klimaatdoelstellingen te bereiken terwijl zij geconfronteerd worden met krimpende budgetten?" en "Zijn er maatregelen te onderscheiden die zowel kosteneffectief zijn als ook effectief in het bereiken van de klimaatdoelstellingen?" Antwoorden op deze onderzoeksvragen worden gevonden door uitgebreid 'desk research' aangevuld met interviews met duurzaamheidscoördinatoren van diverse gemeenten. Eind augustus is het rapport beschikbaar. Wanneer u interesse heeft in de uitkomsten van dit rapport kunt u contact opnemen met JMA.

Zwerfafval opruimen in Dantumadiel

Sinds 2005 is De Jonge Milieu Advies nauw betrokken bij de aanpak van zwerfafval in gemeente Dantumadiel. Inmiddels zijn we samen met de gemeente bezig met het tweede vervolg plusproject zwerfafval. Voor deze projecten heeft JMA namens de gemeente subsidie aangevraagd en gekregen van Agentschap NL (voorheen SenterNovem). Naast het opstellen van de subsidieaanvragen, tussenrapportages en eindrapportage wordt het project begeleid door JMA. Afhankelijk van de werkdruk binnen de gemeente wordt regelmatig besproken wie welke taken uitvoert, de gemeente of JMA.

Het is in gemeente Dantumadiel goed gelukt de burgers bij de zwerfafvalproblematiek te betrekken. De gemeente heeft zich samen met JMA actief ingezet om burgers te werven voor het opruimen van zwerfafval. Regelmatig zijn hiervoor artike-

len gepubliceerd in de regionale bladen. Daarop hebben verschillende mensen gereageerd. Sindsdien beschikt de gemeente over een team van vrijwillige zwerfafvalpakkers (ZAPPERS). Ook de jeugd zet zich actief in om de gemeente schoon te houden. Het

Z-team (de 'Z' staat hierbij voor zwerfvuil) bestaat uit een groep kinderen die via de scholen zijn geworven. Zij trekken onder begeleiding van Jongerenwerk en een ZAPPER gezamenlijk de wijk in om zwerfvuil aan te pakken. Daarnaast zijn er nog vrijwilligers die er, twee tot drie maal per jaar, samen met medewerkers van de gemeente op uit trekken om de kwaliteit van de openbare ruimte te beoordelen. Op deze manier krijgen zowel de gemeente, als ook de inwoners inzicht in de ontwikkeling van de staat van onderhoud. De gemeente werkt met beeldnormen (schoonheidsgraden CROW). De objectieve hoeveelheid zwerfafval wordt bepaald door het tellen van het aantal stuks zwerfafval in een gebied.

Colofon

U kunt zich aanmelden voor deze nieuwsbrief via: www.dejongemilieuvadvis.nl. Hier vindt u tevens de digitale versie van deze nieuwsbrief.

Teksten
De Jonge Milieu Advies

Vormgeving
Punt Grafisch Ontwerp

De Jonge Milieu Advies
Utrechtseweg 9
3704 HA Zeist
T. 030 - 699 15 99
E. info@dejongemilieuvadvis.nl

www.dejongemilieuvadvis.nl

Beurzen

Gemeentewerken 2010

Op 23 en 24 juni staat Ahoy Rotterdam in het teken van Gemeentewerken en JMA is hierbij met een stand aanwezig. Op www.platformgemeentewerken.nl kunt u hierover alles lezen.

Vakbeurs Milieu 2010

Dinsdag 12 t/m donderdag 14 oktober 2010 neemt JMA deel aan de Vakbeurs Milieu 2010, dé vakbeurs voor besparen en benutten. Milieu 2010 toont u besparende oplossingen op het gebied van afval, water, lucht, bodem en geluid. Tegelijkertijd vindt u op de naastgelegen vakbeurs Energie alles over energiebesparing en duurzame energie-opwekking. Uitgebreide informatie vindt u op: www.milieuvakbeurs.nl.